

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 8 listopada 2010 r.

**Pan
Longin Komołowski
Prezes
Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”
w Warszawie**

KNO-4101-03-09/2010
P/10/070

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował w Zarządzie Krajowym Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” (*Stowarzyszenie*) działalność w zakresie promocji kultury polskiej za granicą w latach 2009-2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli, podpisanym w dniu 19 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność Stowarzyszenia. Formułując pozytywną ocenę, NIK uwzględniła wydatkowanie środków publicznych zgodnie z przeznaczeniem, określonym w umowach zawartych z dysponentami środków, oraz zgodne z wymogami prowadzenie dokumentacji i ewidencji wydatków, terminowe wywiązywanie się z obowiązku dokonywania rozliczeń oraz przedkładania raportów z wykonania zadań.

W latach 2009-2010 Stowarzyszenie, zgodnie z zawartymi umowami, dysponowało środkami publicznymi na realizację zadań programowych w łącznej kwocie 53.224,8 tys. zł (w 2009 r. – 26.502,9 tys. zł oraz w 2010 r. – 26.721,9 tys. zł), w tym z Kancelarii Senatu RP – 50.325,5 tys. zł (24.539,5 tys. zł – 2009 r., 25.786 tys. zł – 2010 r.), Ministerstwa Kultury

i Dziedzictwa Narodowego – 1.390,2 tys. zł (1.072,1 tys. zł – 2009 r., 318,1 tys. zł – 2010 r.), Ministerstwa Sportu i Turystyki – 740 tys. zł (370 tys. zł – 2009 r., 370 tys. zł – 2010 r.), Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – 468,6 tys. zł (220,8 tys. zł – 2009 r., 247,8 tys. zł – 2010 r.), Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego – 300,5 tys. zł (2009 r.).

Ponadto Stowarzyszenie otrzymało z Kancelarii Senatu RP środki na realizację zadań inwestycyjnych w łącznej kwocie 29.171,7 tys. zł, w tym: w 2009 r. – 17.260,2 tys. zł oraz w 2010 r. – 11.911,5 tys. zł.

W 2009 r. z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 1.072,1 tys. zł sfinansowano m.in. remonty i konserwacje polskich obiektów zabytkowych poza granicami kraju, w tym: w kościele w Nowogródku i Wołpie na Białorusi, Ostrogu na Wołyniu, Brzozowcach na Ukrainie, Krasławiu na Łotwie, w katedrze we Lwowie oraz Żytomierzu na Ukrainie.

Środki na realizację zadań programowych, otrzymane z Kancelarii Senatu RP, Stowarzyszenie wydatkowało w łącznej kwocie 41.606,7 tys. zł (24.471,5 tys. zł w 2009 r. oraz 17.135,2 tys. zł w I półroczu 2010 r.) w ramach sześciu kierunków:

- 1) promowanie kultury polskiej i ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju – 5.477,2 tys. zł (w 2009 r. – 3.472,7 tys. zł, w I półroczu 2010 r. – 2.004,5 tys. zł),
- 2) wspieranie oświaty polonijnej i polskiej w świecie – 17.543,5 tys. zł (w 2009 r. – 10.237,9 tys. zł, w I półroczu 2010 r. – 7.305,6 tys. zł),
- 3) upowszechnianie wiedzy o Polsce, języku i kulturze oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków w świecie – 1.742,6 tys. zł (w 2009 r. – 1.001,2 tys. zł, w I półroczu 2010 r. – 741,4 tys. zł),
- 4) wspieranie organizacji i środowisk polonijnych i polskich w świecie – 13.943,4 tys. zł (w 2009 r. – 8.148,1 tys. zł, w I półroczu 2010 r. – 5.795,3 tys. zł),
- 5) wspieranie kształtowania postaw obywatelskich w środowiskach polonijnych i polskich – 1.955,2 tys. zł (w 2009 r. – 951,1 tys. zł, w I półroczu 2010 r. – 1.004,1 tys. zł),
- 6) pomoc socjalna i charytatywna dla najbardziej potrzebujących środowisk polskich i polonijnych w świecie – 944,8 tys. zł (w 2009 r. – 660,5 tys. zł, w I półroczu 2010 r. – 284,3 tys. zł).

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że ww. nakłady na poszczególne kierunki nie w pełni odzwierciedlają faktyczne przeznaczenie środków. Stwierdzono, że w ramach

Pomocy socjalnej i charytatywnej dla najbardziej potrzebujących środowisk polskich i polonijnych w świecie sfinansowano m.in. wynagrodzenia nauczycieli szkół polskich i szkółek sobotnio-niedzielnich, nagrody i koszty dojazdu nauczycieli w łącznej kwocie 185,8 tys. zł, tj. wydatki kierunku *Pomoc w zakresie wspierania oświaty polonijnej i polskiej w świecie*. Natomiast w ramach *Wspierania organizacji i środowisk polonijnych i polskich w świecie* finansowano zadania właściwe dla kierunku *Promowanie kultury polskiej i ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju* (m.in. działalność kulturalno-oświatową) w łącznej kwocie 184,2 tys. zł.

Uwaga NIK dotyczy również przeznaczania środków dotacji na zadania realizowane w kraju w ramach kierunku *Promowanie kultury polskiej i ochronę dziedzictwa narodowego poza granicami kraju*. Ustalono, że w 2009 r. aż 43 zadania spośród 120 tego kierunku (tj. 35,8%) zrealizowano na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym w ramach poszczególnych obszarów geograficznych zrealizowano od 14,7% (obszar 11. Ukraina, Mołdawia) do 92,8% (obszar 16. Imprezy i przedsięwzięcia z udziałem krajów całego świata) zadań w kraju.

W ocenie NIK realizowanie zadań w kraju zmienia krąg odbiorców przedsięwzięć artystycznych, co pozostaje w sprzeczności z założeniem promowania kultury polskiej za granicą. Należy podkreślić, że Stowarzyszenie, na etapie występowania o środki do Kancelarii Senatu RP, dokonuje analizy wniosków od potencjalnych beneficjentów, przypisując zadania do poszczególnych kierunków oraz obszarów geograficznych.

Przedstawiając Panu Prezesowi powyższe uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zgodne z przyjętymi kierunkami oraz obszarami geograficznymi przypisywanie zadań w celu zapewnienia pełnej informacji o faktycznym przeznaczaniu środków publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.